

„специални“) на търговци и промишленици въ размѣръ до 50.000 лв. максимумъ срѣщу лично поръчителство³¹⁾ и 3) да раздава заеми срѣщу залогъ на недвижими имоти (ипотека) съ срокъ до 1 година (чл. 5, п. 4)³²⁾, както и заеми на окръжни съвѣти, общинскитѣ управления и земеделски каси (чл. 5, п. 9) до размѣръ опрѣдѣленъ въ устава на банката.³³⁾

Управлението на банката, повѣрено на единъ управителъ и 4 администратори, съставляващи управителния съвѣтъ на банката, оставаше въ ръцѣтъ на държавата: както управителя, така и администраторитѣ се назначаваха по прѣдставление на Министра на Финанситѣ съ указъ отъ княза и не можаха да бждатъ уволнени отъ служба освѣнъ по рѣшение на Народното Собрание (чл. 13 отъ закона за банката). За опрѣдѣление кредитоспособността на заемоискателитѣ и на тѣхнитѣ поръчители, при централното седалище на банката и при всѣки неянъ клонъ или агентура се нареждаше скотовъ комитетъ, съставенъ отъ 3—6 изборни члена, взети измежду търговско-индустриалното съсловие. Членоветѣ на скотовитѣ комитети се вземаха отъ списъка на кандидатитѣ на окръжнитѣ и общински съвѣти, а отъ 1906 г. насамъ, и на търговско-индустриалнитѣ камари.

Българската Народна Банка оставаше, и споредъ закона отъ 1885 г., касиеръ на държавата за приходитѣ и плащанията ѝ (чл. 5, п. 15). Освѣнъ това, споредъ закона отъ 1885 г., банката бѣ длъжна да скотира бонове на държавното съкровище и да дава въ заемъ пари на държавата срѣщу тия бонове (чл. 5, п. 8) въ размѣръ до $\frac{1}{5}$ (максимумъ) на своятъ дѣйствиеленъ (основенъ внесенъ и запасенъ) капиталъ (чл. 70 отъ устава, *statuts*), както и да купува български държавни фондове (облигации отъ държавнитѣ заеми) за сума, която да не прѣвишава основниятъ ѝ капиталъ (чл. 6 отъ закона и чл. 11 отъ устава)³⁴⁾.

³¹⁾ Специалната текуща смѣтка, рѣдко практикувана отъ други подобни банки, е била въведена по настояване на търговцитѣ. „По силното настояване на всичкитѣ търговци, чието мнѣние се поиска по тоя въпросъ“, се кава въ мотивитѣ къмъ законопроекта за учреждението на Българ. Н. Банка отъ 1884 г., „прие се тая операция, която ва дълги години се е позволявала на Гръцката Народна Банка. Прѣдъ видъ на честността на нашитѣ търговци, има надеждъ, че банката нѣма да се изложи на загуби, като прави това голѣмо улеснение на своитѣ клиенти“. (Вж. „Дневникитѣ“ на IV соб. Н. Собрание, сесия I, кн. I, стр. 681).

³²⁾ Слѣдъ сключването на първиятъ си ипотекаренъ заемъ при Германскитѣ банки Deutsche Bank и Dresdner Bank ва 20 мил. л. ал. номинални, изтеглени на 2 пѣти, прѣзъ 1889 и 1893 г. г., когато банката се е снабдила съ срѣдства за развѣтие на своитѣ ипотечни заеми, срокътъ на заемитѣ срѣщу ипотека биде повишенъ отъ 1 на 30 години. (Вж. указъ № 267 отъ 16 декемврий 1889 г., помѣстенъ въ бр. 18 отъ 1890 г. на „Държавенъ Вѣстникъ“, съ който се утвърждава измѣнението на пунктъ 4 отъ чл. 5 на „Закона за учреждението на Българ. Н. Банка“).

За реда, по който сж били отпущани заемитѣ срѣщу ипотека и за прибиране на сумитѣ по такива заеми, управлението на В. Н. Банка се е ръководило о правилникитѣ за ипотекарнитѣ заеми при Б. Н. Банка отъ 19 августъ 1885 г., отъ 19 юний 1890 и отъ 14 юлий 1895 г.

³³⁾ Съгласно чл. 32 отъ устава на банката, половината до $\frac{2}{3}$ отъ дѣйствиелния ѝ капиталъ (основенъ внесенъ и запасенъ) се опрѣдѣлялъ: 1) за заеми подъ ипотека и 2) за заеми подъ залогъ на окръжния, общини и земеделски каси. За сжщата цѣлъ можело да се употреби и цѣлото количество на срочнитѣ влогове, както и $\frac{3}{4}$ отъ количеството на: 1) сѣдебнитѣ и др. подобни влогове и 2) капиталитѣ на пощенскитѣ спестителни каси.

³⁴⁾ Когато се е намѣрвало въ затруднително положение (за изплащане на лихви и погашения по заемитѣ, за заплащане на вътрѣшни кредитори по държавни доставки и пр.), българското правителство не само че е прѣминавало границитѣ,